

Sextum**Preceptum**

eciam veneris. ei? more serua
si cuiq; non vis eē scandalum
nec quēq; tibi. exq; fūt versus
Cū fueris rome romano viu
to more. **Cū** fueis alibi vnuito
sicut ibi. **Septimo** deb; a icū
nante īspicitps. **Nā** **fm** **thō.**
ī huma: die dñica ieunare nō
cōuenit qz dies est leticie. **Vñ**
si quis tūc ieunari: coii ofue
tudinem populi xpiani facer;
qz plege **fm** **Aug?**. habēda ē
Addit bonauen-li. de euangeli
cap erfectio e-nisi valitudo ali
ud requirat. vel familiais īsti
ctus spūssanci aliud requiat
pe. pa. **et thō.** dicit. qz etiam ī
festo nativitatis dñi quis ieu
nare pōt ut pat; in multis reli
giombz. **Et** qui vnuissent pl
tunc tenentur. **Que** dicta sunt
de Jeumō ī aliena terra suādo
etiam intelligēda sūt de absti
nentia a carmibz; vel lacticinjs
ne scādaliset qz. **Hñ** extra de
obf. **Le.ca.** **Explicai** dī qz ī fe
sto nativitatis xpī si ī sexta fe
ria venit a carmibus abstīnere
tenētur qui ad hoc obligāt
voto vel regulari obseruācia.
Et qz etiam hñ nō sunt repē
dendi qz pro tunc ob deuocōez
voluerint abstīnere

Capitulum Octauum.
Ed adhuc queit qz te
neātūr ieunae ī quā
do ī reūnio dispēsa

Capitulum**Octauum**

ri possit. a qz. **V**bī nōndū a
fm dur. **thō.** ī pe. de pal. qz nul
lus auctoritate sua d; soluere
ieunū. qz null9 est iudex ī sua
cā. si como de pōt habere recur
sum ad superiorēm suū. **E**t fm
hosti. nō sufficit licentia simpli
cis sacerdotis. si pōt h̄i epis̄o
pus. **A**lias si non pōt omodo
habei epūs; pōt curatus dispē
fare. **Tñ** ī summa thō. addit.
In talibus recurrentū est ad
supiorē dispensacōem mīli for
te vbi ita cosuetum ē. qz ex hoc
ipō qz plati dissimulat annue
re videtur. **B**ut aut qnqz b
cause principales racōnabiles
a legittime apt' quas pōt qz
dispensare ī ieumō vel ī pre
uemendo horā. vel ī comedēdo
alii cibum qz ieunātes forte
p tunc comedāt. **E**t sunt Etas
infirmitas. necessitas. labor. a
ministeriū. **P**rīma cā est Etas.
Onde **fm** **thō.** vsqz ad finem
xxi anni non tenētur ieunae
iūenes qz idigēt ut plurimū
ante illud tps de nutrīto. du
plici de cā vicz. ut nutrīantur
qz cā ut crescat. **T**amen īfra
predictū tps decens est ut ad
aliquā abstīnētiā se exerceant
plus a min? fm modū sue eta
tis. **S**ed qz qz to ad terminū p
dictum appropiatur: tñto
virt9 nature magis roboratur
a augmentum tardīg. pcedit.

Sextum**Preceptum**

cū in p̄mis quīq; annis pueiat
puer ad medietatē augmenti:
ut p̄hs dīc. **I**ō s̄m q̄ maḡ ap
propinquāt ad p̄dictū t̄mīnū
sūt eis ieiūnā magis om̄ensu
randa dicit tho. **I**dem creditur
tenendū de semib⁹ valde apt̄
debilitatem virtutis digestiue
fitanta sit q̄ nullo modo p̄nt
digerere tantū cibū vna dige
stione. q̄ntus sufficerz ad cōf
uacōnem nature. plurū etiam
terrarum consuetudo habz q̄ i
ieiūnijs p̄fatis usq; ad septēm
um. pueris dātur oua a lactici
ma. dicit quidā doctor. **D**ecū
da causa est infirmitas vel debi
litas. q̄ aut dicit de c̄ et al. debi
libus i infirmis non p̄iudicet
dicit pe. pal. i. iii. **I**ntelligitur
non ip̄o iūre. h̄ disp̄satue. vñ
non dicit q̄ tales non ligētur
h̄ q̄ eis non p̄iudicetur. **D**e
bet aut esse euīdens infirmitas.
Vn etiam canones p̄mittunt
necessitate exigēte cū infirmis i
esu carnum dispensaē. ext̄ de
obſ. ieiū. **C**ōfiliū **E**t videtur q̄
etia debiles qui nō p̄nt tātum
comedere vna vice q̄ natuā cō
fuer̄: nō teneātur stricte diu
saltem ieiūnare eadē racōe qua
supra de etate dictū est. **I**ste ca
sus oīgit. h̄ in paucoribz. pro
quāta aut infirmitate vel debili
tate solū possit ieiūnum ab i
firmis vel debilibz arbitrio lo

Capitulum**Octauum**

m̄ viri p̄cius limitandū est. q̄
p̄ aliquā doctrinā geneālem
ut dicunt doctoēs. de muliebz
p̄gnātibz a nutricibz. si timea
tur probabiliter de piculo ea
rum si ieiūnauerint. de fetu m̄
vteō. vel de puerō. ad vbeā: nō
solum p̄nt: h̄ etiam tenētur sol
uere ieiūnū. **T**ercia causa c
est euīdens necessitas penurie m̄
mie. que p̄t esse duplex. **V**na
magne paupertatis. ut quando
aliquis cogit h̄ostiatim mē
dicare. a nō p̄t habere tantū
de cibo q̄ sufficiat pro vna refe
ctōne ille p̄t pluies comedere
Alias si potest habere simul sa
tis pro vna refectione: tenetur
ieiūnare. **C**oncord. tho. i scrip.
a in summa. **E**t addit q̄ q̄n q̄
apter p̄cedentem medianam ita
debilitatis eēt q̄ ieiūnū susti
nere nō p̄t: ec̄ excusatur. **A**lia
penuria pos̄t esse ex magnaca
ristia. ut si in. xl. vel i prefatis ie
iūnijs null⁹ ali⁹ cib⁹ h̄ri posset
m̄si carnes. vel in exercitu vel a
lias. si nō pos̄t simul h̄re cibū
sufficiētem. h̄ solū successiue
a interpolati. **I**n talibz casibz plu
ries comedēs vel carnes edēs a
pco mōrli excusaētur. **Q**ui tñ
sufficiētiā carnu h̄ret. i talia ca
su s̄m q̄sdā teneretur ieiūnare
sc̄ t̄m semel comedēdo. **Q**uā d
ta causa est labor necessarius
et pius quem homo usq; ad

Sextum

Preceptum

aliiū tēpus differre non pōt
a quē cogitur cum magna fa-
tigacōe otinuare. In tali labore
nō tenentur ad dicta ieiunia
maxime q̄ nō sūt ita fortes q̄
simul possent laborare et ieiuni-
nare. Ex quo pat; qd teneat
peregrinates. itinerates. labora-
tes in vīneis. agris. et artibus
mechanicis. Vñ m̄iij. dīc. th̄o.
Hi sit talis pegrinacō q̄ possit
sine incomodo differri: debet
peregrinacōe homo differre si
simul cū ea non pōt ieiunare.
Hi aut̄ pegrinacō comode dif-
ferriri non pōt. vel q̄ temp⁹ ie-
iunij hominē in via p̄occupat
vel q̄ dies festus alicubi immi-
net ad quē ex deuocōne homo
p̄gere cupit. vel q̄ mora in pe-
tentia p̄iculū h̄z. spūale vel cor-
porale pōt sūm dispensacōe; sui
superioris omnib⁹ p̄dictis p̄esa-
tis pegrinacā ieiunū soluere
hoc tñ intelligitur de his q̄ la-
bore itineris adeo affligūtuz.
q̄ simul cū ieiunio itinerare nō
p̄nt. nec obstat q̄ p̄ceptū det
ipom̄ cōfilio. q̄ intencō hui⁹
modi p̄ceptum dantis non ē
alias pias et magis necessari-
as causas excludere: nec inten-
cō maioris lucri nō necessarij
laborates corporalit eos a pccō
excusat si ieiunū frangūt: nec
illi iterz a pccō immunes sunt
q̄ oparios cōducere nolunt n̄

Capitulum

Octauum

tali pacto ut ieiunū soluant n̄
forte causa sit nc̄ia q̄ festina
cōnem opis p̄ quo laboratur
exposcat. **I**ec tho. **Q**uātacā e
p̄ueniendi cibum ē ministeriū
vnde seruientes nobilib⁹ diu
mēsam p̄trahētib⁹. si ex causa
nc̄ia p̄uemāt aliquātulū ho-
rā comedēdo ex to-
to vel si p̄libāt modicū ne defi-
tiāt i suiendo. et hoc fatiāt pos-
tis iā mēhis vel parz an. **I**ta q̄
apt̄ cōtinuacōem t̄pis totum
debeat reputari vna mēsa: nō
credūt quidā doctores q̄ pec-
cēt. **B**icut nec p̄ccēt suitores
mediocriū p̄sonar⁹ q̄ surgunt
de mēsa dñor⁹ suorū ut vadāt
ad portandum vīnum. vel ut
portēt exēria et reuertētes ite-
rum comedūt. de regulaib⁹ q̄
debent legere ad mēsam i refe-
ctorio idem dicend⁹. sicut de suī
torib⁹ nobilū. dūmo dō hoc
licētati faciunt. **Q**uo ad ter-
tium principale nōnd q̄ mul-
ta virtus abstīnēdi est i hoīe
quā paucissim⁹ expiuntur m̄hi
corp⁹ suū exerceat ieiunij ab-
stīnēcijs et similib⁹ qd p̄; pri-
m̄ abstīnēcijs p̄hor⁹ pagano-
rū. **N**ā ut legitur i vītisphi-
losophor⁹ de socrate. **S**ocrate
tātpatus fuit i victu. ut fe-
re per oēm etatē suā i firmitate
caruerit. et i peste q̄ atbenas va-
stauit illeſus trāſiret. **T**e cum

Sextum

Preceptum

quos dābō spites tenui cēna p
euāset, tamē ei⁹ ei hoc itima
ret: sūndit. **Socrates** Si homī
sūt: e quāmīt ferēt. Si mali:
nō ē curādū. Itē docebat illos
vitandos in cib⁹ ⁊ potu q̄ vltra
fīcī famēq; sed adā puocare se
noscerentur. Hic carney des
phus ut refert valerius int̄m
co gitacōib⁹ a studio ihxist. ut
ad mēsā sedēs manū ad mēsā
porrigē obliuisceretur ⁊ famū
la quā loco vxoris hūt dextrā
phincērīs vñib⁹ app odiaret
Attī. i. C. 7. x. sue etatis anno
vñēdia philosophādi finē de
dit. Et epicur⁹ wluptatis asser
tor ut ait **Lero**. dixit oleib⁹ po
mis ⁊ vñib⁹ cibis vtēdū. qz cā
nes ⁊ exq̄site epule ī gēti cura.
⁊ sollicitudie mīscā pparate. ma
iorē penam hūt ī q̄rēdo q̄ w
luptates ī abutēdo. **Vbi** aq̄ et
panis sunt. ⁊ ceteā filia. ibi na
ture satis facū ē q̄c q̄d superflū
eit. nō ad vite necitatem h̄ wlu
ptatem pertin̄. hoc de vita phō
rū. Qd si gētiles hoc ficerit quā
ta verecundia ē xpianū nō ab
stīnere. **Secūdo** quātū valeat
ī abstīnēdo huāna natura lic̄
ī ad. i sit debilitata: p; i abstī
nēcūs magmīs et lōgis q̄s su
stīnēt mūti carceib⁹. Et q̄s fa
ciūt aliq̄ p̄saitate ac q̄rēda et
obuāda. **Tercō** p; i abstīnēta
quāficerit viri sc̄i q̄ nob̄ siles su

Capitulum

Octauum

erūt. ymo ⁊ mulieres sc̄e fragī
lioēs nature. Ex q̄p; q̄ h̄ies
multa possent si vellet se pbaē
ī abstīnēt̄s. H; sūt h̄u multi
qui se pbant piciēdo lapidē. lu
ctādo. saltādo. currēdo. pugnā
do ecīā ad mortē. H; i abstīnē
cūs pauci se pbāt. **Vñ dic. bñ**
nar. Ignoscē dñe ignoscē. dis
simulam⁹. tgiūsam⁹ ⁊ ī hñs q̄
ad te p̄tinēt: vix ē qui velit ex
p̄iri q̄d possit. **H;** q̄rer; ali g
q̄s est ne aliq̄n̄ ieiūmū v̄ abstī
nētia vñtū. vel otra augmentū
vñtutis. **Re. tho. i. iiiij. di. xv.** q̄ sic
ī t̄plici casu. **Primo** qñ quis
sibi subtraheret necessaria m̄cī
que p̄tinēt ad necitatem vite
hoc enim nō lic̄. sicut nec ītei
mere seip̄m. **H;** hoc necessariū
ē valde modicū. qz modicis na
tura contenta est. de hoc dicit
Jeromimus. Non differt vt
magno vel paruo tempore te
īterimas. **Secundo** est necē
sarū ad cōseruandum vali
tudinem corporis m̄ statu. que
accīpitur s̄m sufficiētā. Ha
bito respectu ad ea que īcum
bunt ex officio. vel ex societate
eorum ad quos quis conuiūt
necārio agenda. ⁊ tale necessa
rīum subtrahi nō debz. qz hoc
esset de rapīma hostiam offer
re. si quis ppter ieiūmū impedi
retur ab alijs operibus ad que
alias obligatur. **Vñ Jero. dic.**

Septimum Preceptum

de rapina holocaustū offert q̄
vel ab oris nimia egestate. vel
māducādi vel somni penuria i
moderate corp⁹ affligit. Ter
cio si sit tñta abstinentia q̄ hō
ab opibus utiliorib⁹ impedia
tur q̄uis ad ea ex necessitate
non teneatur: in discretū est iē
iūmū a si nō sit illicitū. **Vnde**
Iero. dīc. Rōnabilis homo dig
nitatem amittit qui ieumū
caritati. vel vigilias sensus ite
h̄ gritati prefert. **Queritur.** iij.
an ieumā possint redimi p̄ pe
culia. vel aliomō. **Ex. Sm Inno**
ē. q̄ triplex est ieumū. vnum
ab ecclia mādatū. de quo sup̄ a
hoc non pōt redimi. nisi cā vel
necessitas in ieunante subsit.
Alia ieumā sūt voluntaria idest
wtia. et talia sine causa que in
ieunante subsit dūmō alias sit
utile redimi p̄nt. auctoritate
supiois. Tercio sūt ieumā i p̄
nitētā inūcta. et de istis idem
est sicut de voluntarijs.

Preceptū. viij. Capi. Prīmū

Do vidēdū ē de se
ptō p̄cepto. non
faties furtū. Obi
nō solū de⁹ phib;
furtū: h̄ rapinā. oē; ihdele emp
tōe; wnditione; labore. et oē
modis quib; hō voluntarie in
fert altei damnū in rebus suis

Capitulum Prīmū

tpalibus. Qd nōuit Aug⁹. cū
i q̄stioib⁹. **Ego.** dixit furti no
mine intelligitur ois usurpacō
rei alienae. nō ei rapia; pmisit.
q̄ furtū phibuit. sed apte totū
phibere voluit. **Vnde** coñ aua
riciā hoc mādatū traditur de
q̄ videnda sūt tria. Primo qd
sit auaitia. et quale pccm. **He**
cūdo q̄ detestabilis fit. Tercio
eur diuitie q̄ sunt infima bōtā
tū diligūtur ab hoie. **R**ūtū a
ad p̄mū sciēdum q̄ auaitia ca
pitur Sm tho. 2.2. q. cxvij. Du
pliciter. **Vno** mō est mordia
tus appetitus seu amor hñdi et
possidendi aliena. **Ex** q̄ amore
mouet hō ad volendū seu pos
sidendū aliena i debite. vici; sur
ripiēdo ea aut retinēdo. **Ct** sic
auaitia oppoītur iusticie. **Ct** sic
accipitur Ezech. xxij. p̄ncipes
ei⁹ i medio ei⁹ q̄ fili lupi rapiētes
p̄dā. **Alio modo** accipitur auai
titia. p̄tē iordinatus amor et
appetitus ad diuitias p̄prias
ut cū q̄s nimis amat res utiles
extiores. et p̄t hoc nimis desi
deat eas acqrere. Aut nimis co
placitū nā possēsis. et ido nimis
retinēt eas. q̄uis nō wt rape
arētine aliena. **Ct** sic oppoītū
liberalitati. que modeātū hu
iūsmōi affectioēs circa p̄prias
diuitias. Ite auaritia semper est
pccm. **Vnde** lxb. vlti. dr. **O**nit
mores idest vita sine auacia